

ผู้สูงอายุชาวต่างชาติในกัมพูชา...จุดประกายโอกาสทางธุรกิจของผู้ประกอบการไทย

พิศิษฐ์ เสรีวิวัฒนา

กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

สวัสดิ์ศรีรับท่านผู้อ่าน สัปดาห์นี้ผมขอเริ่มต้นด้วยวลีอมตะที่คุ้นหูอย่าง "See Angkor Wat and Die" ของ Arnold Joseph Toynbee นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษที่กล่าวถึงนครวัดสิ่งมหัศจรรย์ของโลกและเป็นแม่เหล็กสำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้หลงใหลมายังกัมพูชา ซึ่งในปีที่ผ่านมา กัมพูชามีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาเยือนราว 5.6 ล้านคน สร้างรายได้เข้าประเทศกว่า 3.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ท่านทราบไหมครับว่ากัมพูชาในวันนี้ไม่ได้เป็นเพียงจุดหมายปลายทางยอดนิยมของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพียงอย่างเดียว แต่กำลังต่อยอดไปสู่การเป็นที่หมายตาใหม่ของผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่เริ่มหลงใหลเข้าไปปักหลักใช้ชีวิตวัยเกษียณ สอดคล้องกับรายงานดัชนี Global Retirement Index จัดทำโดยนิตยสาร International Living ประจำปี 2561 ที่จัดให้กัมพูชาอยู่อันดับที่ 16 จาก 24 ประเทศที่ติดอันดับประเทศที่น่าไปใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุมากที่สุดในโลก ตามติดไทย ซึ่งอยู่อันดับ 14 ซึ่งผมมีข้อสังเกตครับว่าอันดับดังกล่าวของกัมพูชาเลื่อนขึ้นมาโดยตลอดนับตั้งแต่ปี 2557 ที่อยู่อันดับ 24

ผมเล่ามาถึงตรงนี้ ท่านผู้อ่านคงสนใจว่าอะไรคือจุดเด่นของกัมพูชาที่ดึงดูดให้ชาวต่างชาติวัยเกษียณปักหลักมาใช้ชีวิตที่นี่ ซึ่งผมมองว่าประเด็นหลักเป็นเรื่องของค่าครองชีพที่ค่อนข้างต่ำ โดยหากพิจารณารายละเอียดของดัชนี Global Retirement Index ประจำปี 2561 พบว่ากัมพูชาได้คะแนนเต็ม 100 ในหมวด Cost of Living สะท้อนให้เห็นว่าค่าครองชีพในกัมพูชาอยู่ในระดับต่ำสุดในบรรดาประเทศที่ติดอันดับทั้ง 24 ประเทศ โดยการใช้ชีวิตในกรุงพนมเปญ เมืองหลวงของกัมพูชา มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยอยู่ที่ 1,150 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน ซึ่งต่ำกว่าเงินสวัสดิการที่ชาวอเมริกันวัยเกษียณได้รับเฉลี่ยอยู่ที่ 1,400 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน ทำให้กัมพูชาเป็นตัวเลือกที่โดดเด่นที่ชาวต่างชาติจะมาใช้ชีวิตในวัยเกษียณ สำหรับประเด็นสำคัญถัดมา คือ การเปิดรับและเป็นมิตรกับชาวต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นการขอวีซ่าที่สะดวกและค่อนข้างจะลุ่มหลวยในทางปฏิบัติ ซึ่งกลุ่มผู้สูงอายุชาวต่างชาตินิยมขอวีซ่าธุรกิจระยะยาว เพื่อให้สามารถทำธุรกิจ ในกัมพูชาได้ด้วย รวมถึงการที่กัมพูชาอนุญาตให้ชาวต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของห้องชุดได้ ยกเว้นเฉพาะชั้นที่อยู่ติดพื้นดิน นอกจากนี้ กัมพูชายังนิยมใช้เงินดอลลาร์สหรัฐอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเดินเข้าออกร้านไหนตั้งแต่ห้างสรรพสินค้าไปจนถึงตลาดข้างทางก็สามารถจับจ่ายซื้อสินค้าเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐได้หมด

จากที่ผมเล่ามาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่ากัมพูชามีหลายปัจจัยโดดเด่นที่ดึงดูดให้ผู้สูงอายุต่างชาติมาใช้ชีวิตวัยเกษียณ แต่เพราะข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุชาวต่างชาติในกัมพูชาที่เปิดเผยมายังเป็นทางการยังมีจำกัด คนส่วนใหญ่จึงอาจยังไม่ได้สังเกตเห็น แต่หากมองในพื้นที่จริงแล้วภาพผู้สูงอายุชาวต่างชาติที่มาปักหลักใช้ชีวิตวัยเกษียณก็เป็นที่ชื่นตาของชาวกัมพูชา โดยเฉพาะในกรุงพนมเปญ ซึ่งเป็นเมืองหลักที่กลุ่มผู้สูงอายุชาวต่างชาติส่วนใหญ่นิยมเลือกพำนัก เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคครบครัน ขณะที่บางส่วนเลือกพำนักในเมืองรองอย่างเมืองเสียมราฐ เมืองมรดกโลกและเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญที่สุดของกัมพูชา รวมถึงเมืองพระสีหนุ เมืองชายทะเลยอดนิยม ซึ่งเมืองที่ผมกล่าวมาทั้งหมดนี้ผู้ประกอบการไทยที่ดำเนินธุรกิจ ในกัมพูชามีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี ผมจึงอยากชวนให้ผู้ประกอบการลองมองหาโอกาสทางธุรกิจจากกลุ่มผู้สูงอายุชาวต่างชาติเหล่านี้ครับ ซึ่งท่านคงทราบกันดีว่ากลุ่มผู้สูงอายุชาวต่างชาติเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง เพราะนอกจากเงินสวัสดิการที่ได้รับจากรัฐ ยังมีเงินเก็บจากการทำงานมาทั้งชีวิต ผมมองว่าเป็นโอกาสของไทยที่จะนำสินค้าและบริการเข้าไปเจาะตลาด เพราะไทยเองก็เริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและ

เป็นจุดหมายของผู้เกษียณอายุจากทั่วโลก ผู้ประกอบการไทยจึงมีประสบการณ์ในการผลิตสินค้าและบริการรองรับตลาดผู้สูงอายุทั้งคนไทยและชาวต่างชาติที่มีทั้งชาวอเมริกันและชาวยุโรป รวมถึงชาวเอเชียอย่างชาวจีนและชาวญี่ปุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังต่อมาตรฐานของสินค้าและบริการค่อนข้างสูง ขณะที่สินค้าและบริการในกัมพูชาอาจยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ทั้งหมด ผู้ประกอบการไทยจึงมีโอกาสเข้าไปเติมเต็มช่องว่างของตลาดกลุ่มผู้สูงอายุชาวต่างชาติในกัมพูชา

ยกตัวอย่างเช่น ธุรกิจบริการด้านสุขภาพ ซึ่งปัจจุบันกัมพูชามีสถานพยาบาลที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน Joint Commission International (JCI) เพียง 1 แห่งเท่านั้น เทียบกับไทยที่มีมากกว่า 60 แห่ง นอกจากนี้ ธุรกิจที่พักประเภท เซอร์วิสอพาร์ทเมนต์ก็เป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่ผู้ประกอบการไทยมีโอกาสเข้าไปขยายตลาดเพื่อรองรับกลุ่มผู้สูงอายุชาวต่างชาติในกัมพูชาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในส่วนของสินค้าก็เป็นโอกาสของสินค้าประเภทอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีการลดปริมาณน้ำตาลหรือไม่มีน้ำตาล อาหารที่มีโซเดียมหรือไขมันต่ำ รวมถึงอาหารที่มีส่วนประกอบที่ป้องกันและลดความเสี่ยงของโรคที่มักเกิดกับผู้สูงอายุ ตลอดจนอาหารประเภทที่เคี้ยวง่าย ย่อยง่าย ร่างกายดูดซึมได้ดี เนื่องจากผู้สูงอายุมักเลือกซื้อสินค้าโดยคำนึงถึงสุขภาพเป็นสำคัญ

กัมพูชาถือเป็นหนึ่งในประเทศเพื่อนบ้านของเราที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ ในทิศทางที่ดีขึ้นมาก อันนำมาซึ่งโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ที่น่าสนใจอยู่ตลอดเวลาครับ ทั้งนี้ EXIM BANK ก็พร้อมสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ประกอบการไทยอย่างเต็มที่ในการขยายธุรกิจไปต่างประเทศ ซึ่งในเร็ววันนี้ EXIM BANK ก็เตรียมเปิดสำนักงานผู้แทนในกรุงพนมเปญเพื่อต่อยอดภารกิจสนับสนุนผู้ประกอบการไทยในการขยายธุรกิจไปกัมพูชาให้ราบรื่นยิ่งขึ้นครับ